FIL-PRIM AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM l-Erbg]a, 3 ta' Lulju, 2002

Kaw\a Numru 8

~itazz. Nru. 2631/00JRM

Avukat Dottor George ABELA

vs

Avukat Dottor Joseph MIFSUD

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fid-19 ta' Di`embru, 2000, li bih l-attur ippremetta:

Illi nhar it-2 ta' Di`embru 2000 waqt laqg]a [enerali straordinarja tal-Malta Football Association il-konvenut g]amel diskors pubbliku fil-presenza tal-membri tal-

istampa, liema diskors jew partijiet minnu [ew effettivament rapportati f'diversi gurnali fosthom fil-gurnal "Il-Mument" tat-3 ta' Di`embru 2000 ( Dok. "A") u fil-gurnal "The Malta Independent" tal-4 ta' Di`embru 2000 (Dok. "B");

Illi fl-imsemmi diskors il-konvenut attribwixxa fatti determinanti fil-konfront tal-attur, liema allegazzjonijiet jikkonsistu prin`ipalment fil-partijiet sottolineati tal-annessi Dok. "A" u Dok. "B" liema fatti huma malafamanti u libelluzi fil-konfront tal-attur u li jesponuh g]ar-redikolu u g]ad-disprezz tal-pubbliku;

Illi dan id-diskors mill-konvenut intqal f'kuntest ta' laqg]a generali straordinarja li fiha il-konvenut kien qed jirrinfa``ja vot ta' fidu`ja, mitlub minnu stess, in vista ta' akkuzi u allegazzjonijiet serji fil- konfront tieg]u, fosthom dwar ksur ta' statut tal-Asso`jazzjoni, abbuz ta' poter, korruzzjoni u nuqqas ta' trasparenza fit-tmexxija finanzjarja u amministrattiva tal-Asso`jazzjoni, liema akkuzi u allegazzjonijiet saru u [ew pubblikati kemm f'media lokali u kemm f'dik internazzjonali;

Illi l-mod kif il-konvenut iddefenda ru]u minn dawn l-akkuzi u allegazzjonijiet kien billi feta] baraxx ta' akkuzi u attakki fuq diversi persuni, fosthom l-attur, billi attribwielu fatti ivvintati, u `ioe' li meta l-attur kien iservi fil-kariga ta' President tal-Malta Football Association ]alla lil min jiffroda lill-Asso`jazzjoni u baqa' ma hax passi kontrih;

Illi fl-istess kuntest il-konvenut implika nepoti\mu minn na]a tal-attur fl-ingagg ta' impjegati mal-Asso`jazzjoni, meta dan kien fil-kariga fuq imsemmija u dan meta l-konvenut stess, li dak i\-\mien kien jokkupa l-kariga ta' Vici-President Anzjan tal-istess Asso`jazzjoni, jaf li l-ingagg tal-]addiema mal-Asso`jazzjoni dejjem sar in konformita u bl-approvazzjoni tal-organi kompetenti tal-Malta Football Association inkluz meta sar ir-reklutagg ta' hu l-konvenut l-Avukat Joseph Mifsud stess;

Illi l-attur b]ala l-parti malafamata u offiza g]andu d-dritt g]ad-danni kif kontemplati fl-Artikolu 28 tal-Li[i tal-Istampa (Kap. 248 tal-Li[ijiet ta' Malta);

G]alhekk l-attur talab lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ragunijiet fuq premessi:

1. Tiddikjara u tidde`iedi illi d-diskors pubbliku mag]mul mill-konvenut fil-laqg]a generali straordinarja tal-Malta Football Association nhar it-2 ta' Di`embru 2000 fil-presenza tal-membri tal-istampa u li fil-fatt kien diskors jew partijiet minnu [ew effettivament rapportati f'diversi gurnali huwa libelluz u malafamanti fil-konfront tal-attur u li jesponuh g]ar-redikolu u g]ad-disprezz tal-pubbliku;

2. Ji[i kkundannat minn din l-Onorabbli Qorti j]allas lill-attur dik is-somma li tiffissa din l-istess Onorabbli Qorti f'ammont li ma ja``edix is-somma ta']amest elef lira maltin (Lm5000) b]ala danni g]al malafama b'applikazzjoni tal-Artiklu 28 tal-Li[i tal-Istampa (Kap. 248 tal-Li[ijiet ta' Malta);

Bl-ispejje\ kontra l-konvenut li hu ngunt g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur, flimkien ma\-\ew[(2) dokumenti mehmu\in mag]ha;

Rat in-Nota mressqa fl-20 ta' Frar, 2001, li biha l-im]arrek e``epixxa:

1. Illi fl-ewwel lok i`-`itazzjoni hija irrita u nulla peress illi d-diskors illi g]amel il-konvenut waqt il-Laqg]a {enerali Straordinarja tal-Malta Football Association tat-2 ta' Di`embru, 2000, ma kienx wie]ed pubbliku kif jiddisponi l-artiklu 24A tal-Att Dwar l-istampa (Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta), li jiddisponi li diskors g]andu jkun wie]ed pubbliku biex dak li jkun g]amlu ikun jista' jin\amm

responsabbli g]al dak li jista' ji[i rrappurtat fl-Istampa, i\da kien diskors li sar waqt laqg]a privata tal-Membri tal-istess Asso`jazzjoni, u g]alhekk l-e``epjent g]andu ji[i illiberat mill-osservanza tal-[udizzju;

2. Illi fit-tieni lok u ming]ajr pre[udizzju g]al dak premess, it-talbiet attri`i huma nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi l-kliem li qed jilmenta minnu l-attur kif riportat fil-pa[ni ta' \ew[ ga\\etti lokali li kopja tag]hom hi annessa ma`-`itazzjoni b]ala Dok. "A" u "B", u li dwaru qed issir din il-kaw\a, ewwelnett ma humiex malafamanti fil-konfront tal-attur, it-tieninett ma kienux inti\i biex jimmalafamaw lill-attur i\da kienu kliem b'difi\a u b'risposta tal-istess e``epjent g]al allegazzjoni wa]da minn diversi allegazzjonijiet malafamanti u kummenti o]ra ta' disprezz illi l-istess attur kien g]amel fil-konfront tal-e``epjent waqt laqg]a pubblika illi li kienet [iet organi\\ata minn xi persuni, fosthom l-attur stess, fil-Corinthia Palace Hotel fis-26 ta' Ottubru, 2000, u g]al-liema laqg]a pubblika, li kellha l-iskop illi xxewex lir-rappre\entanti tal-Membri tal-Malta Football Association]alli dawn jitilfu l-fidu`ja tag]hom fl-e``epjent li hu l-President tag]ha, kienu [ew sa]ansitra mistiedna fost o]rajn ir-rappre\entanti tal-media lokali u li effettivament kienu rrappurtaw fil-media lokali dwar diversi allegazzjonijiet malafamanti u kummenti o]ra ta' disprezz fil-konfront tal- e``epjent, fosthom l-allegazzjoni nfondata tal-attur li saret referenza g]aliha waqt il-Laqg]a {enerali Straordinarja tal-Malta Football Association, u g]alhekk fi kwalsiasi ka\ il-kummenti rrappurtati fil-[urnali Dok. "A" u Dok. "B" kienu kummenti [ustifikati, u t-tieletnett dawn l-istess kummenti kienu u g]adhom jikkostitwixxu "fair comment";

3. Salvi e``ezzjonijiet o]ra;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek;

Rat il-verbal tas-smig] tal-1 ta' Marzu, 2001[1], li fiha l-partijiet qablu li l-laqg]a mertu tal-ka\ kienet imsej]a skond l-Istatut tal-Malta Football Association, u li g]aliha attenda kull min kien eli[ibbli u li kienet mistiedna wkoll l-Istampa;

Semg]et ix-xhieda tal-attur dwar l-ewwel e``ezzjoni preliminari tal-im]arrek;

Rat ir-Rikors imressaq mill-attur fis-6 ta' Lulju, 2001[2], li n-Nota tal-E``ezzjonijiet u d-Dikjarazzjoni jitne]]ew mill-atti tal-kaw\a jew jitne]]ew minnhom partijiet li l-attur iqis in[urju\i;

Rat it-twe[iba mressqa mill-im]arrek fit-23 ta' Lulju, 2001[3], li biha qal li t-talba tal-attur fl-imsemmi rikors g]andha ti[i mi`]uda kollha;

Rat id-Degriet kamerali tag]ha tal-24 ta' {unju, 2002, li bih ordnat li jsiru l-bidliet fin-Nota tal-E``ezzjonijiet u fid-Dikjarazzjoni mressqa mill-im]arrek;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-ewwel e``ezzjoni tal-im]arrek;

Rat l-atti kollha tal-kaw\a;

Rat id-Degrieti tag]ha tat-30 ta' Novembru, 2001, u tas-7 ta' Marzu, 2002, li bihom]alliet il-kaw\a g]as-sentenza dwar l-imsemmija e``ezzjoni preliminari;

[1] Pa[. 19 tal-pro`ess
[2] Pa[[. 36-8 tal-pro`ess
[3] Pa[. 40 tal-pro`ess

Ikkunsidrat:

Illi din hija kaw\a ta' libell ta]t id-dispo\izzjonijiet tal-Kapitolu 248 tal-Li[ijiet ta' Malta. L-attur jg]id li l-im]arrek in[urjah bi kliem li ng]ad waqt ta]dita li dan tal-a]]ar g]amel waqt laqg]a straordinarja tal-Malta Football Association f'Di`embru tal-2000;

Illi g]al din l-azzjoni l-im]arrek laqa' billi (a) fl-ewwel lok qal li l-azzjoni ma tiswiex g]aliex it-ta]dita tieg]u ma kinitx diskors pubbliku u g]alhekk il-Li[i tal-Istampa ma tapplikax; u (b) f'kull ka\, dak li qal kien jikkostitwixxi kumment mist]oqq;

Illi din is-sentenza qeg]da tqis l-ewwel e``ezzjoni biss;

Illi l-im]arrek qieg]ed jg]id li l-azzjoni attri`i ma tiswiex g]aliex hija irrita u g]aliex i`-`irkostanzi tat-ta]dita tieg]u ma jaqg]ux ta]t is-sanzjonijiet imsemmija fil-Li[i dwar l-Istampa. Huwa jis]aq li t-ta]dita tieg]u ma tikkwalifikax b]ala "diskors pubbliku" g]all-finijiet tal-artikolu 24A tal-Att;

Illi <u>g]al dak li jirrigwarda l-irritwalita' e``epita</u>, l-im]arrek ma fisser bl-ebda mod kif din tirri\ulta. Kien jaqa' fuqu d-dmir li juri ta]t liema `irkostanza mfissra fl-artikolu 789 tal-Kapitolu 12 qieg]ed isejjes din il-parti tal-ewwel e``ezzjoni tieg]u. Fis-sewwa jing]ad ukoll li lanqas waqt it-trattazzjoni bil-fomm quddiem il-Qorti ma semma xejn dwar din il-parti tal-e``ezzjoni. Min-na]a tag]ha, il-Qorti ma ssib xejn]a\in fil-mod kif inhu mfassal l-att ta`-`itazzjoni jew fid-dikjarazzjoni mehmu\a mieg]u li bih dawk l-atti jirri\ultaw li huma milquta minn xi nuqqas ta' partikolarita' essenzjali mitluba mil-li[i jew minn xi ksur tal-forma me]tie[a;

Illi kif ing]ad f'g]add ta' drabi minn dawn il-Qrati, l-e``ezzjoni tan-nullita' tal-att ta`-`itazzjoni g]andha titqies b]ala sanzjoni e``ezzjonali u, fil-ka\ ta' att ta' `itazzjoni, tali nullita'

tkun imputabbli g]al difett ta' forma aktar milli ta' sustanza[4], liema difett ma jkunx jista' ji[i tollerat ming]ajr]sara g]al xi prin`ipju ta' [ustizzja pro`edurali[5];

Illi g]alhekk, l-ewwel e``ezzjoni, safejn tirreferi g]all-irritwalita' tal-att ta`-`itazzjoni, m'hijiex sejra tintlaqa';

Illi g]al dak li jirrigwarda n-nullita' tat-talba min]abba li l-g]amil attakkat ma jikkostitwix diskors pubbliku, hemm x'wie]ed jg]id. Il-partijiet ikkon`entraw fuq din il-ferg]a tal-e``ezzjoni ta]t e\ami, u mhux ming]ajr ra[un, g]aliex il-qofol tan-natura ta`-`irkostanzi li fihom ing]ad id-diskors lamentat t]oll u torbot il-mixi 'l quddiem tal-azzjoni attri`i;

Illi jrid jing]ad li g]alkemm l-Att XL tal-1974 jitkellem dwar "reati tal-istampa", l-istess li[i ta]seb g]al tifsira wiesg]a li g]andha ting]ata lill-kelma "stampat" u "xandir". Minbarra dan, b'\ieda li saret fil-li[i bl-Att X tal-1996, l-azzjoni `ivili ta]t din il-li[i spe`jali saret tapplika wkoll g]al dak li jing]ad minn persuna f'diskors pubbliku. M'hemm l-ebda tifsira, u lanqas kwalifika, tal-fra\i "diskors pubbliku" fil-Kapitolu 248;

Illi, skond l-artikolu 24A, m'huwiex bi\\ejjed li dak li jing]ad ikun jag]mel parti minn diskors pubbliku: il-li[i te]tie[ukoll \ew[elementi o]rajn. Dawn huma (a) li min jg]id dak id-diskors jag]mel dan bl-g]arfien jew bl-istennija ra[onevoli li dak li ng]ad seta' jew kien mistenni li jkun rapportat f'ga\\etta jew me\\ ta' xandir u (b) li dak li ng]ad ikun fil-fatt [ie hekk ippubblikat;

Illi l-im]arrek jis]aq li t-ta]dita tieg]u ma setg]et qatt titqies b]ala "diskors pubbliku" kif trid tfissru l-li[i, u dan g]aliex dak kollu li qal lissnu waqt laqg]a privata li mhux kull min irid

---

[4] App. Kumm. **30.6.1994** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Micallef vs Krogh Jacobsen*** (Kollez. Vol: **LXXVIII.ii.172**)

[5] Ara App. ~iv. **21.5.1995** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Ellul vs Gera de' Petri et*** (Kollez. Vol: **LXXIX.ii.434**) u s-sentenzi hemm imsemmija

jista' jattendi g]aliha. Kemm hu hekk, setg]u jid]lu biss dawk li kienu tesserati jew eli[ibbli skond l-istatut tal-Asso`jazzjoni. Kienu mistiedna wkoll rappre\entanti tal-Istampa, li kienu mbag]ad akkreditati biex jattendu g]al-laqg]a u jag]mlu x-xog]ol tag]hom matulha. Kif ing]ad, il-partijiet ivverbali\\aw waqt wie]ed mis-smig], li l-laqg]a ssej]et skond l-istatut u marru g]aliha dawk biss li kellhom il-jedd jattendu;

Illi, fuq dik il-premessa, l-im]arrek ikompli jibni l-argument li, allura, jekk il-laqg]a kienet wa]da privata, kull diskors li jing]ad matulha ma jistax jitqies b]ala "diskors pubbliku" g]all-finijiet tal-artikolu 24A tal-Kap 248;

Illi f'dan il-waqt il-Qorti tag]mel riferenza g]ax-xhieda mog]tija minn Joseph Gau`i, Segretarju tal-Asso`jazzjoni[6] u minn John Busuttil[7], wie]ed mill-[urnalisti mistiedna g]al-laqg]a. Wie]ed isemmi wkoll i`-`irkolari mibg]uta fis-17 ta' Novembru, 2000, biex issejja] il-Laqg]a {enerali Straordinarja skond ir-Regolament 18(i)(b) tal-Istatut tal-M.F.A.[8] u kif ukoll ir-Regolament 19(iii) tal-istess Statut[9] Minn din ix-xhieda to]ro[`ara n-natura tal-laqg]a u l-]sieb li l-Istampa ti[i mistiedna sewwasew biex issegwi dak li jkun qieg]ed isir u tirrapporta dak li jing]ad matulha: jidher li l-limitazzjoni wa]danija li tpo[[iet fuq il-[urnalisti kienet dik dwar x']in seta' jsir il-[bid ta' ritratti jew *films*. Irri\ulta wkoll li dak li ng]ad matul il-laqg]a kien rekordjat mill-Asso`jazzjoni nnifisha, imma dik ir-re[istrazzjoni t]assret ftit \mien wara l-laqg]a;

Illi ma g]andu jkun hemm l-ebda dubju li l-laqg]a [enerali staordinarja msej]a mill-Asso\jazzjoni li tag]ha l-im]arrek

---

[6] Xhieda tas-17.5.2001, f'pa[[. 25-8 tal-pro`ess

[7] Xhieda tas-17.5.2001, f'pa[[. 29 sa 31 tal-pro`ess

[8] Dok "JG2", f'pa[[. 22~ - 22D tal-pro`ess

[9] Dok "JG1", mehmu\ mal-inkartament tal-atti tal-kaw\a

huwa l-President kienet wa]da "interna", fis-sens li hija ma]suba b]ala parti mill-binja organi\\attiva tal-stess Asso`jazzjoni. Il-mistoqsija li to]ro[minn din il-kostatazzjoni hi jekk, g]alkemm laqg]a b]al din hija wa]da interna, tistax tkun ukoll wa]da pubblika;

Illi biex wie]ed jasal g]al twe[iba ta' x'iwassal biex laqg]a titqies pubblika, jidher xieraq li wie]ed iqis l-g]ejjun tal-li[i li minnhom il-li[i tag]na hija miruta. Il-kittieba awtorevoli li l-fehma tag]hom wie]ed joqg]od fuqha l-i\jed ifissru laqg]a pubblika b]ala wa]da mi\muma g]al g]an le[ittimu, biex fiha ssir diskussjoni ta']wejje[ta' interess pubbliku, kemm jekk g]al laqg]a b]al din jista' jid]ol kul]add kemm jekk id-d]ul g]aliha huwa ristrett[10]. Hu [eneralment maqjus ukoll li laqg]a li l-attendenza g]aliha tkun te]tie[xi kwalifika partikolari (per e\empju, s]ubja jew stqarrija ta' prin`ipju) ma tikkwalifikax b]ala laqg]a pubblika. Il-kwestjoni jekk laqg]a g]andhiex titqies b]ala wa]da pubblika jew le hija kwestjoni ta' dritt im]ollija g]ad-de`i\joni tal-[udikant. F'ka\ijiet b]al dawn il-pre\enza ta' [urnalisti u l-]sieb ta' min jg]id il-kliem rapportat li dawk il-[urnalisti jirrapportaw dak li jing]ad f'laqg]at b]al dawn, huwa fattur determinanti li l-Qorti trid tqis biex tasal g]all-konklu\joni tag]ha;

Illi l-Qorti hija tal-fehma li laqg]a li hija "interna" tista' ssir u titqies b]ala wa]da pubblika f'`erti `irkostanzi. B'\ieda ma' dan hija l-fehma ta' din il-Qorti wkoll li ta]dita li ssir waqt laqg]a b]al dik tista', f'dawk i`-`irkostanzi, tikkwalifika b]ala ta]dita pubblika;

Illi l-fatt wa]du tal-pre\enza tal-[urnalisti m'huwiex bi\\ejjed biex jag]mel dak id-diskors wie]ed pubbliku[11], g]aliex jidher li l-prin`ipju hu m]ares bil-konsiderazzjoni ta' x'kienet ir-rieda ta' min qal dak il-kliem[12]. G]alhekk, [ie de`i\ li jekk persuna tag]mel stqarrija jew ta]dita fil-pre\enza ta' [urnalisti bil-]sieb li dak li tg]id ji[i rapportat, u dak il-kliem (li

---

[10] Ara *Gatley on Libel and Slander*, 8 ediz., (1981) Kap 14, par 666

[11] Ara ***Lyons & Co. Vs Prescott-Decie*** (1925)

[12] Ara *Carter-Ruck on Libel and Slander*, 3et. Ediz. (1985), Kap 6, pa[. 60

jkun jinkludi kliem in[urju\) ji[i fil-fatt rapportat imqar fis-sustanza tieg]u, min jg]id dak il-kliem huwa passibbli g]all-azzjoni tal-libell[13];

Illi f'dan l-istadju tal-kaw\a u wara li qieset il-provi mressqa s'issa, il-Qorti tasal g]all-fehma li kien previst li dak li jing]ad matulha ji[i mg]arraf lill-istampa u li din tirrappurtah. Ix-xhud Gau`i stqarr li dan kien ikun mistenni mill-Istampa meta s-soltu kienet tkun mistiedna f'laqg]at b]al dawn. L-a[enda kienet issemmi biss b]ala *item* il-vot ta' fidu`ja fil-President: ma kienx hemm imsemmi d-diskors li fil-fatt g]amel u li, kif qal l-istess im]arrek,]a l-bi``a l-kbira mil-]in tal-laqg]a. L-im]arrek, meta g]amel id-diskors tieg]u, kien jaf ukoll li hemm il-[urnalisti pre\enti;

Illi g]alhekk, fil-fehma meqjusa tal-Qorti, il-laqg]a msej]a mill-Malta Football Association fit-2 ta' Di`embru, 2000, kienet laqg]a pubblika. Dak li ng]ad matulha g]andu jitqies b]ala diskors pubbliku g]all-finijiet tal-li[i;

Illi l-Qorti qeg]da tag]milha `ara li bl-ebda mod ma qeg]da tg]id li t-ta]dita tal-im]arrek jew xi parti minnha hija libellu\a, jew li l-attur huwa me]lus milli jipprova x-xilja tieg]u. Dan huwa stadju bikri tal-kaw\a li g]ad je]tie[ jitressqu l-provi xierqa dwaru. Kulma qeg]da tg]id il-Qorti f'dan il-waqt hu li `-`irkostanzi ta' dik it-ta]dita jaqg]u fil-parametri tal-azzjoni spe`jali li tista' tittie]ed ta]t il-Kap 248;

Illi l-kwestjoni jekk il-pubblikazzjoni ta' dak li ng]ad mill-im]arrek waqt il-laqg]a [enerali straordinarja jikkostitwix privile[[kwalifikat ma hijiex strettament rilevanti g]all-kwestjoni ta]t e\ami, g]aliex din il-kaw\a qeg]da ssir kontra min qal il-kliem allegatament in[urju\, u mhux kontra l-[urnali li rrapportaw dak il-kliem. F'kull ka\, biex il-privile[[kwalifikat ji[i invokat, dan ikun ifisser li dak li ng]ad kien, kieku mhux g]all-e\istenza ta' dak il-privile[[, minnu nnifsu possibilment libellu\ jew in[urju\. L-e``ezzjoni tal-im]arrek teskludi dan ix-xenarju, g]aliex hija immirata li tne]]i g]al

[13] ***Parkes vs Prescott*** (1869) kif kummentata fil-*Gatley*, *op. cit.,* Kap 6, par 240

kollox kull jedd ta’ azzjoni ta]t il-li[i spe`jali tal-Istampa billi tqis it-ta]dita mag]mula minnu g]al kollox lil hinn mill-ambitu ta’ dik il-li[i;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Ti`]ad l-ewwel e``ezzjoni tal-im]arrek b]ala mhux mist]oqqa fil-fatt u fid-dritt u tordna li s-smig] tal-kaw\a jissokta bil-[bir tal-provi fil-mertu. L-ispejje\ ta’ din id-de`i\joni jit]allsu mill-im]arrek.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
3 ta’ Lulju, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
3 ta’ Lulju, 2002